

Fra 30 til 40 kg mælk - Sådan!

Mælkeproducent Holger Hedelund; Ry har øget den gennemsnitlige ydelse pr. dag i sin SDM besætning fra 30 til 40 kg mælk. Virkemidlet er høfrø i foderet – men i en særlig form.

August 2020

Anette Eckholdt, freelance journalist for Nordan AgriCore ApS

Du er, hvad du spiser - det gælder også for køerne. Siden mine køer får høfrø de første 70-80 dage af laktationen, oplever jeg ikke alene en stor ydelsesfremgang i besætningen, men også lavere celletal og mindre digital dermatitis hos mine køer, fortæller Holger Hedelund.

Den 60-årige landmænd, som siden 1981 har produceret mælk i nærheden af Ry, har i dag 200 køer og malker siden 2009 med tre Lely robotter. Køerne passer han sammen med en fodermester, og de 160 ha med græs og majs passes af sønnen, der driver maskinstation.

"Du er hvad du spiser – det gælder også køer", siger Holger Hedelund.

Foto: Anette Eckholdt

Ingen hokus pokus

Det er vigtigt at understrege, at det er ikke bare er høfrø, mine køer får. Det er ekstruderet høfrø – det vil sige høfrø, hvor mere og flere af gode omega 3-fedtsyrer i frøet bliver tilgængelige efter en teknisk og patenteret forarbejdning, forklarer Holger Hedelund.

Produktet handles under navnet Easylin i Danmark, og det er netop importøren og forhandleren Jesper Bering, Nordan AgriCore, som for ca. tre år siden introducerede produktet for ham. Jesper Bering har en fortid i grovvarebranchen og spottede et uudnyttet potentiale i Holger Hedelunds besætning.

I starten gav vi Easylin til samtlige køer i en lille dosis. Det gav både en højere ydelse, bedre bentøj og en bedre reproduktion, men omkostningen gjorde alligevel, at jeg droppede det i en periode. Det var også lidt besværligt manuelt at skovle produktet fra en bigbag og over i fodervognen, erkender han og fortsætter.

Ydelsen faldt, da vi stoppede - jeg hilste det derfor velkomment, da Brdr. Ewers sagde ja til at lave en specialblanding med Easylin, som nymalkerne siden efteråret 2019 får i særskilt streng i malkerobotten – det er meget nemmere. I den forbindelse valgte vi

udelukkende at give specialproduktet til køerne i de første 70-80 dage af laktationen. Det er nemlig her, vi oplever den største effekt på ydelsen. Især hos anden gangs køelvere – jeg ved ikke hvorfor, men alt tyder på, at det er vigtigt at komme godt fra start.

Da han startede i efteråret 2019 lå gennemsnitsydelsen på 10.000 kg. I juli 2020 er den 11.500 kg og ydelsen forventes at ligge på 12.000 kg, når året er omme. Celletallet er faldet til 140.000, og protein- og fedtprocent er ikke påvirket af det nye specialfoder.

Foderet

Foderet hos Holger Hedelund har hele tiden været majs, græs og proteinmix på foderbordet. I robotten får køerne en A-blanding, som så erstattes af specialblandingen med Easylin hos nykøelvere, og doseringen er 2,5 kg pr. ko pr. dag, hvoraf mindst 60 procent er høfrø afhængig af Omega 3-indholdet i råvaren. Resten er bærestoffer såsom hvedekliid.

Selvom Holger Hedelund og ikke mindst hans gårdråd har været skeptiske over den ekstra omkostning, må de bare erkende, at det kan betale sig på bundlinjen og ikke mindst med hensyn til dyrenes sundhed og trivsel, som dog er noget sværere at måle og veje. Ketose er ifølge Holger Hedelund også noget af det, de er sluppet af med. Det kan imidlertid både ses på dyrene og aflæses i prøverne.

Lavere klimaaftryk

Brugen af Easylin i besætningen betyder også et lavere klimaaftryk pr. kg mælk. Dels på grund af den højere mælkeydelse men også fordi ekstruderet høfrø reducerer køernes metanudledning. Det er kendt fra danske forsøg, at man kan reducere koens metanudledning med forskellige former for fedt i foderrationen, og at nogle fedtsammensætninger virker bedre end andre. I udenlandske forsøg ligger ekstruderet høfrø som fedtkilde meget højt i metanreduktion.

Direktør Jesper Bering, Nordan AgriCore bekræfter, at danske universiteter ikke har lavet forsøg med ekstruderet høfrø, men effekten på både ydelse og klima er veldokumenteret i både USA og Europa. I en FN-rapport omtales en metanreduktion mellem 10 og 30 procent, og i Danmark har Nordan AgriCore via mælkeinfo rapporter dokumentation for reduktioner mellem 20 og 24 procent af besætningens metanudledninger.

Vi producerer både konventionel og økologisk Easylin i Tyskland, Frankrig og Schweiz, som har 25 års erfaring med produktet. De har patenteret metoden og målrettet forarbejdningen mod at gøre Omega 3-fedtsyrerne maksimalt tilgængelige, fortæller Jesper Bering og uddyber:

Det forarbejdede høfrø bliver således fire gange mere effektivt end ren høfrøolie med hensyn til effekten af Omega 3-fedtsyrer på dyret. Med Easylin kan man således reducere brugen af andre fedt og proteinkilder.

Holger Hedelund, Ry

200 SDM køer + opdræt

Tre Lely robotter siden 2009

Ydelse juli 2020: 11.500 kg. 3.90% fedt og 3,57% protein

Celletal: 140.000

Mejeri: Arla

Jord: 160 ha med græs og majs, som passes af maskinstation

Medarbejdere: en fodermester, som arbejder fra kl. 8.30 til kl.17

Bruger kønssorteret sæd

De 20 procent dårligste køer krydses med blåkvæg. Tyrekalve sælges

Nordan AgriCore Aps

Ejer: Jesper Bering

Eneforhandler af Easylin, som indeholder ekstruderet hørfrø, i Danmark

Brdr. Ewers tilbyder at lave specialblanding med Easylin

Faglige rapporter om Easylin: www.nordanagricore.dk

Easylin

Easylin er et ekstruderede hørfrøprodukt med et meget højt indhold af Omega 3-fedtsyrer. Easylin er godkendt i EU som et metan reducerende produkt. FAO rapport mv. er på hjemmesiden.

Bedre fodereffektivitet, sundhed og ydelse.

Råfedt: 25% i alle produkter

Råprotein: 17,5% til 48%

Anvendelse: Kvæg, svin og fjerkræ.